

Bakanlık Adı	:	Maliye Bakanlığından:
Tebliğ Adı	:	Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 345)
Tebliğ No	:	(Sıra No: 345)
R. Gazete Tarihi	:	28/2/2005
R. Gazete Sayısı	:	25741

VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ (SIRA NO: 345)

Bakanlığımıza intikal eden olaylardan, Vergi Usul Kanunu[1][1][1] uygulaması ile ilgili bazı konularda oluşan tereddütleri gidermek ve uygulama birliği sağlamak amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

A-İLANIN ŐEKLİ

1. Giriş

5035 sayılı Kanunun[2][2][2] 1 inci maddesiyle 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 104 üncü maddesi değiştirilmiş ve bu değişiklik 31/12/2003 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 02/01/2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yeni düzenlemeye göre, ilan yolu ile tebliğ edilecek vergi veya ceza miktarlarının ilanında, bu Tebliğin izleyen bölümlerinde belirtildiği şekilde hareket edilecektir.

2. İlanın Őekli

2.1. Ortak Esaslar

İlanda asıl olan, ilanın vergi dairesinin ilan koymaya mahsus yerinde ilan edilmesi olduğundan, ilan yazısı her halukarda tebliğ yapan vergi dairesinin ilan koymaya mahsus mahalline asılacak ve bir örneği de muhatabın bilinen son adresinin bağlı bulunduğu muhtarlığa gönderilecektir. İlanın asılması keyfiyeti ve tarihi tutanakla tespit edilecektir.

İlan yazısının vergi dairesinin ilan koymaya mahsus yerine asılmasını izleyen onbeşinci gün, ilan tarihi olarak kabul edilecektir. Bu tarihten itibaren bir ay içinde mükellefin ilgili vergi dairesine müracaat etmemesi veya adresini bildirmemesi halinde, bu bir aylık sürenin sonunda tebliğ yapılmış olacaktır.

İlan yazısı, askıya çıkarıldığı tarihten itibaren geçen 1,5 aylık sürenin sonunda askıdan kaldırılacaktır.

İlan yazısı aşağıdaki bilgileri içerecektir.

1-Mükellefin adı-soyadı veya unvanı, vergi kimlik numarası ile adresi,

2-Tebliğ ilgili bulunduğu vergi veya cezanın dönemi, nevi ve miktarı,

3-Mükellefin ilan tarihinden başlayarak bir ay içinde vergi dairesine bizzat veya bilvekele müracaat etmesi veyahut taahhütlü mektup veya telgrafla açık adresini bildirmesi halinde, kendisine süre ile kayıtlı resmi tebliğ yapılacağı, aksi takdirde ilan tarihinden itibaren bir ayın sonunda tebliğ yapılmış sayılacağı hususu.

Birden fazla mükellefe ait ilanla ilgili bilgilere, aynı ilan yazısında yer verilebileceğinden, ilan yazısı alfabetik sıralama yapılmak suretiyle hazırlanacak ve yazının her sayfasına mütessesil sıra numarası verilecektir.

İlan yazısının her sayfası, vergi dairesi başkanlıklarında vergi dairesi başkanı veya yetki vermesi halinde vergi müdürü veyahut ilgili müdür yardımcısı, başkanlık şeklinde örgütlenmeyen bağımsız vergi dairelerinde vergi dairesi müdürü veya yetki vereceği ilgili müdür yardımcısı, bağlı vergi dairelerinde malmüdürlü veya yetki vermesi halinde gelir servisi şefi tarafından imzalanarak mühürlenecektir.

İlan şeklinin belirlenmesinde, vergi aslı ve ceza tutarlarının toplamı değil sadece vergi aslı tutarı dikkate alınacaktır. Vergi aslı tutarı kanunda belirlenmiş olan haddi geçerse, haddi geçen miktar esas alınmak suretiyle hem vergi aslı hem de buna bağlı olarak kesilen ceza miktarı aynı şekilde ilan edilecektir. Ancak, vergi aslına bağlı olmayan cezaların ilan yoluyla tebliğ edileceği durumlarda, ceza tutarına göre ilanın şekli belirlenecektir.

2.2. Tutarı Birmilyar Liradan Az Olan Vergi veya Cezanın İlan Őekli

İlan yolu ile tebliğ edilmek üzere bir milyar liradan (342 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 01/01/2005'den itibaren 1.100 Yeni Türk Lirası) az her bir vergi veya ceza için hazırlanan ilan yazısı, tebliğ yapacak vergi dairesinin ilan koymaya mahsus mahalline asılacak ve bir örneği ilan yazısının askıya çıkarılmasını müteakiben gecikilmeksizin mükellefin bilinen son adresinin bağlı olduğu muhtarlığa gönderilecektir. Tebliğin konusu, her biri için ayrı ayrı olmak üzere, birmilyar liradan (342 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 01/01/2005'den itibaren 1.100 Yeni Türk Lirası) az vergi veya vergi cezasına taalluk ettiği takdirde ayrıca gazete ile ilan yapılmayacaktır.

2.3. Tutarı Birmilyar Lira İla Yüzmilyar Lira Arasında Olan Vergi veya Cezanın İlan Őekli

İlan yolu ile tebliğ edilecek vergi veya ceza miktarının, birmilyar İla yüzmilyar lira (342 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği[3][3][3] ile 01/01/2005'den itibaren 1.100 İla 110.000 Yeni Türk Lirası) arasında olması halinde ilan yazısı, ilgili vergi dairesinin ilan koymaya mahsus mahalline asılacak, bir örneği mükellefin bilinen son adresinin bağlı olduğu muhtarlığa gönderilecek ve vergi dairesinin bulunduğu yerin belediye sınırları içinde çıkan ve Basın-İlan Kurumunca belirlenen bir veya daha fazla gazetede yayımlatılacaktır. Vergi dairesinin bulunduğu yerin belediye sınırları içinde gazete yayımlanmaması halinde, ilanın sadece vergi dairesinin ilan koymaya mahsus yerine asılarak yapılması yeterli olacaktır.

2.4. Tutarı Yüzmilyar Liradan Fazla Olan Vergi veya Cezanın İlan Őekli

İlan yolu ile yapılacak tebliğin konusunun yüzmilyar lirayı (342 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 01/01/2005'den itibaren 110.000 Yeni Türk Lirası) aşması halinde ilan yazısı, ilgili vergi dairesinin ilan koymaya mahsus mahalline asılacak, bir örneği mükellefin bilinen son adresinin bağlı olduğu muhtarlığa gönderilecek, vergi dairesinin bulunduğu yerin belediye sınırları içinde çıkan ve Basın-İlan Kurumunca belirlenen bir veya daha fazla gazetede yayımlatıldıktan başka, Türkiye genelinde yayın yapan ve Basın-İlan Kurumunca belirlenen günlük gazetelerden birinde de aynı şekilde yayımlatılacaktır.

3. Ödeme Emirlerinin İlanı

6183 sayılı A.A.T.U.H.Kanunun[4][4][4] 8 inci maddesinde, hilafına bir hüküm bulunmadıkça tebliğlerin yapılmasında Vergi Usul Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiş olduğundan, ödeme emirlerinin ilan yolu ile tebliğinde de yukarıdaki usul uygulanacaktır.

B- SERBEST BÖLGELERDE DEFTER TUTMA

Bilindiği üzere, 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun[5][5][5] 8 inci maddesi İle değişik 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun[6][6][6] 6 ncı maddesinde, kullanıcıların tutmak zorunda oldukları defterler İle düzenleyecekleri belgelere İlişkin olarak, Vergi Usul

Kanununu hükümlerine bağımlı olmaksızın düzenleme yapmaya Maliye Bakanlığının yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

85 Seri Numaralı Kurumlar Vergisi Genel Tebliği[7][7][7] ile söz konusu Kanunla yapılan düzenlemelere ilişkin açıklamalar yapılmış; bu tebliğde serbest bölgelerde faaliyet gösteren mükelleflerin, 31/12/2004 tarihinden sonra başlayacak hesap dönemlerinde, Vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde defter, belge ve kayıt düzenine uyacakları hususuna da yer verilmiştir.

Söz konusu Kanunda yer alan Vergi Usul Kanunu hükümlerine bağımlı olmaksızın düzenleme yapma yetkisine dayanılarak 2005 hesap döneminden itibaren serbest bölgelerde ticari faaliyette bulunan bütün gerçek ve tüzel kişiler herhangi bir hadde bağılı olmaksızın, Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun olarak bilanço esasına göre defter tutacaklardır.

Diğer taraftan, serbest bölgede ticari faaliyette bulunan ve daha önce işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler, bu tebliğin yayımı tarihinden itibaren bilanço esasına göre defter tutacağından, söz konusu mükellefler defterlerini tebliğin yayımını izleyen on beş gün içinde noter veya noterlik görevini ifa ile mükellef olanlara tasdik ettireceklerdir.

Buna göre, belirlenen sürede defterlerini tasdik ettiren mükellefler adına, Vergi Usul Kanununun 352 nci maddesine göre usulsüzlük cezası kesilmeyecektir.

C- SEVK İRSALİYESİNDE CEZA UYGULAMASI

253 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde, [8][8][8] tanzim tarihi ile fiili sevk tarihinin aynı gün olması halinde de bu tarihlerin sevk irsaliyesine ayrı ayrı kaydedileceği, bu tarihlerden herhangi birisine yer verilmemesi durumunda düzenlenen sevk irsaliyesinin hiç düzenlenmemiş sayılacağı ve özel usulsüzlük cezası kesileceği duyurulmuştur.

Sevk irsaliyelerinde, tanzim tarihi ile fiili sevk tarihinden herhangi birisinin bulunmaması halinde, irsaliyenin hiç düzenlenmemiş sayılarak "özel usulsüzlük cezası" uygulanacağı yolunda Vergi Usul Kanununda herhangi bir hüküm yer almadığından bahisle yargı organlarında açılan davalar idare aleyhine sonuçlanmaktadır. Bu nedenle, müstakar hale gelmiş yargı kararları dikkate alınarak, bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren sevk irsaliyelerinde fiili sevk tarihinin bulunmadığının tespiti halinde özel usulsüzlük cezası yerine Vergi Usul Kanununun 352/II-7 nci maddesine göre "ikinci derece usulsüzlük" cezası kesilmesi uygun görülmüştür.

D- PAZAR TAKİBİ YOLUYLA EMTİA SATANLARIN SEVK İRSALİYESİ DÜZENLEME ZORUNLULUĞU

173 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde, [9][9][9] alıcıların kimler olacağı ve ne miktarda mal alacaklarının belli olmaması durumunda satıcı tarafından kendi nakil vasıtası ile mal gönderilmesi halinde, nakil vasıtasına yüklenen tüm mallar için tek bir sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve düzenlenen sevk irsaliyesinin müşterinin adı ve adresi bölümüne "Muhtelif Müşteriler" ibaresi ile nakil vasıtasının plaka numarası ve sürücünün veya araçta bulunan satışa yetkili kimsenin adının yazılmasının mümkün olduğu; bu tür sevk irsaliyesi ile alıcılara gönderilen ve alıcının talep ettiği miktarda teslim edilen malların faturalarının malın teslimi anında düzenleneceği ve bu faturalara sevk irsaliyesinin numarasının da kaydedileceği, bir işyeri ve deposu bulunmadan pazar takibi veya köy-köy kendi namına taşıtıyla emtia satan kimselerin de sevk irsaliyesi düzenlemeleri ve taşıtlarında bulundurmaları, malın teslimi anında ise fatura veya perakende satış fişi düzenlemeleri gerektiği bildirilmiştir.

Bakanlığımıza yansıyan olaylardan, bir işyeri ve deposu bulunmadan pazar takibi veya köy-köy kendi namına taşıtıyla emtia satan kimselerin sattıkları malların çok çeşitli olması ve emtia satışının da pazar takibi yoluyla yapılması dolayısıyla uygulamada sıkıntılar yaşandığı anlaşılmıştır.

Bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren bir işyeri ve deposu bulunmadan pazar takibi veya köy-köy kendi namına taşıtıyla emtia satan kimselerin, bağılı buldukları vergi dairesinden alacakları faaliyet durumlarını gösteren bir yazılı taşıtlarında bulundurmaları kaydıyla, sevk irsaliyesi düzenleme zorunlulukları Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin verdiği yetkiye istinaden kaldırılmıştır.

E- ORMAN KOOPERATİFLERİNCE DÜZENLENECEK BELGE

Bilindiği gibi, zirai faaliyet kapsamında ifa edilen hizmetlere ilişkin vergi tevkifatı ve düzenlenecek belgelerle ilgili 188[10][10][10] ve 242[11][11][11] Sıra Numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğlerinde orman kooperatiflerince düzenlenecek belgelere ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Bakanlığımıza intikal eden olaylardan, Orman İdaresine karşı taahhütte bulunan kooperatiflerce ortaklarına istihkak ödemelerinin yapılması sırasında düzenlenecek belge konusunda tereddüt olduğu anlaşılmış olup, aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

Orman İdaresine karşı taahhütte bulunan kooperatiflerce orman köylülerine ormanların ağaçlandırılması, bakım, kesimi, ürünlerin toplanması, taşınması ve benzeri hizmetler için yapılacak ödemelerde gider pusulası düzenlenmesi esas olmakla birlikte, toplu ödemelerin örneği ekte yer alan "Orman Kooperatifleri Ödeme Cetveli" adı altında bir belge ile yapılması, bu belgenin düzenlenmesi halinde ayrıca gider pusulası düzenlenmemesi, Vergi Usul Kanununun mükerrer 227 ve mükerrer 257 nci maddeleri ile Bakanlığımıza verilen yetkilere istinaden uygun görülmüştür.

Söz konusu cetvelde asgari olarak bulunması gereken bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

- Düzenleyenin unvanı, adresi, bağılı olduğu vergi dairesi, vergi kimlik numarası,
- Düzenleme tarihi, seri ve sıra numarası,
- Hizmet veren ortakların adı-soyadı, adresi, plakası, vergi dairesi, vergi kimlik numarası,
- İşin mahiyeti, cinsi, miktarı, fiyatı, tutarı, toplamı,
- Tevkif edilen gelir vergisi oranı, tutarı, varsa diğer vergiler,
- Ödenecek net tutar,
- İmza

"Orman Kooperatifleri Ödeme Cetveli"nin anlaşmalı matbaalara bastırılarak veya notere tasdik ettirilerek kullanılması zorunludur. Yukarıda belirtilen asgari bilgileri eksik olan "Orman Kooperatifleri Ödeme Cetveli" hiç düzenlenmemiş sayılarak her bir belge için Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesinin 2 numaralı bendi uyarınca özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

F- TAŞIMACILIK FAALİYETİ İLE UĞRAŞANLARIN DÜZENLEYECEKLERİ

TAŞIMA İRSALİYELERİ

Vergi Usul Kanununun 240 ncı maddesinin (A) bendinde belirtildiği üzere, ücret karşılığında eşya nakleden bütün gerçek ve tüzel kişiler naklettikleri eşya için düzenleyenin adı-soyadı, malın ambara giriş tarihi, malın cinsi, miktarı, malın kimin tarafından tevdi edildiği, tevdi edenin vergi dairesi ve vergi kimlik numarası, malın nereye ve kime gönderildiği, alman nakliye ücreti tutarı, sürücünün adı-soyadı, vergi dairesi ve vergi kimlik numarası ile